

ЭЪЛОМИЯИ ФОРУМИ ШАШУМИ МИЛЛӢ ОИД БА ВОЛОИЯТИ ҚОНУН ДАР ТОҶИКИСТОН

ДУШАНБЕ, 5 НОЯБРИ СОЛИ 2020

Мо ширкаткунандагони Форум, намояндагони мақомоти давлатӣ, ҷомеаи шахрвандӣ, соҳибкорӣ, сармоягузoron, доираҳои васеи илмию академӣ ва созмонҳои байналмилалии муқими Тоҷикистон дар муколама ва ҳамкорӣ бо ҳамаи ниҳодҳои ҷамъиятӣ баҳри таъмин ва таҳкими волоияти қонун, пойдории адолат, ҳуқуқи инсон ва шахрванд, сулҳу амният ва рушди устувори кишвар, инчунин баланд бардоштани фарҳанги ҳуқуқии аҳоли ва бартараф намудани мамониятҳо дар роҳи амалӣ кардани ҳуқуқу озодиҳо ҳамин эълومияро қабул намудем.

Нақши Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар амалигардии бевоситаи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шахрванд, муайян намудани самтҳои сиёсати давлат, банизомдарории муносибатҳои ҷамъиятӣ, фаъолияти мақомоти қонунгузор, иҷроия ва судӣ баланд арзёбӣ менамоем.

Эътироф менамоем, ки волоияти қонун дар сатҳи баробар ба ҳама ҳукмфармо буда, эҳтиром ва риояи қонун, инчунин ҳуқуқи инсон ва таъмини адолати судӣ бояд таҳти таваҷҷуҳи доимӣ қарор дода шавад.

Ҳадафҳои Рушди Устуворро, ки 25 сентябри соли 2015 дар ҷаласаи 70-уми Ассамблеяи генералии СММ аз тарафи сарварони давлатҳои ҷаҳон қабул шудааст, дастгирӣ ва пайгирӣ намуда, эътироф менамоем, ки он заминаи марбутаро барои рушд то соли 2030» муайян менамояд.

Нақши пешбарандаи Созмони Милали Муттаҳид ва дигар мақомоти оинномавии онро дар самти волоияти қонун, ислоҳоти қонунгузорӣ ва ҳифзи ҳуқуқи инсон эътироф намуда, дар ин самт иҷрои саривақтии уҳдадорихои байналмилалии кишварро дар соҳаи ҳуқуқи инсон дастгирӣ менамоем.

Бо ин асосҳо чунин мешуморем, ки:

– дар баробари мақоми суд мавқеи дигар иштирокчиёни муурофияи судӣ низ баланд бардошта шавад;

- дастрасии сода ва электрони шаҳрвандон ба суд барои пешниҳоди арзу шикоят роҳандозӣ карда шавад;
- мушкилоти маскуннамоӣ ва паҳлуҳои алоҳидаи падидаи мазкур таҷдиди назар карда шавад;
- механизмҳои самаранокии таъмини алимент барои нигоҳдории ноболиғон баррасӣ карда шавад;
- таҷрибаи дигар кишварҳо вобаста ба фаъолияти фонд оид ба додани алимент мавриди омӯзиш қарор дода шавад;
- дар сомонаҳои мақомоти судӣ масъалаҳои мубрами фаъолияти мақомоти судӣ, санадҳои судӣ ва дигар иттилооти ба шаҳрвандон зарурӣ, ҷойгир карда шавад;
- дастрасии ҷомеаи шаҳрвандӣ ба фаъолияти мақомоти судӣ ҷиҳати таъмини шаффофияти фаъолияти он вобаста ба омӯзиш ва пешниҳоди таклиф оид ба ҳалли мушкилоти ҷойдошта таъмин карда шавад;
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи арбитражи байналмилалӣ» таҷдиди назар карда шавад;
- ҷорӣ кардани адолати судии электронӣ мавриди таҳлил қарор дода шавад;
- мақом ва иқтидори Маркази таълимии судяҳои назди Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамбастагӣ бо шарикони рушд ва ҷомеаи шаҳрвандӣ тақвият дода шавад;
- вобаста ба такмили Кодекси муурофиявии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба баррасии саривақтии парвандаҳои ҷиноятӣ муҳлати баррасии парвандаҳои калонҳаҷм таҷдиди назар карда шавад;
- мутобиқ ба меъёрҳои байналмилалӣ имконияти бемуҳлат таъин кардани судяҳое, ки таҷрибаи зиёда аз 10 сол собиқа доранд, баррасӣ карда шавад;
- масъалаи баланд бардоштани мақоми адвокат дар муурофияи судӣ мавриди таҳлил қарор дода шавад;
- қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба ёриҳои ҳуқуқӣ мутобиқ ба санадҳои байналмилалӣ эътирофнамудаи кишвар мавриди омӯзиш ва такмилдиҳӣ қарор дода шавад;
- ҳамкориҳои байни ҳуқуқшиносони давлатӣ, адвокатҳо ва мақомоти давлатӣ зич ва пурзӯр карда шавад;
- масъалаи муқаррар намудани нишондиҳанда барои ҳисобҳо ҷиҳати пардохти ҳаққи хизмати адвокатҳо мавриди таҳлил қарор дода шавад;
- ҷиҳати баҳодихии сифати расонидани ёриҳои ҳуқуқӣ тадқиқот гузаронида шавад;
- меъёрҳо оид ба сифати расонидани ёриҳои ҳуқуқӣ баландиҳтисос ва тартиби гузаронидани мониторинг ва баҳодии сифати ёриҳои ҳуқуқӣ дуномдараҷа мавриди баррасӣ қарор гирифта, тасдиқ карда шаванд;

- чихати баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии аҳоли чораҳои дахлдор роҳандозӣ карда шавад;
- омӯзиши мунтазами ҳуқуқшиносони давлатӣ, адвокатҳо ва шахсоне, ки ёрии ҳуқуқии ройгон пешкаш менамоянд, ба роҳ монда шавад;
- ҳамкорӣ байни мақомоти давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ ривочу раванқ дода шавад;
- масъалаи қабули қонуни нав оид ба ҳуқуқи маъҷубон мавриди баррасӣ қарор дода шавад;
- қабул намудани истилоҳ ва вожаи нави маъҷубият мавриди омӯзиш қарор дода шавад;
- масъалаи қабули қонун дар бораи соҳибкории иҷтимоӣ дида баромада шавад;
- чихати таҳияи барномаи давлатӣ оид ба муҳити дастрас чораҳои зарурӣ андешида шаванд;
- протоколи қабули довталабони маъҷубиятдошта ба Донишгоҳи тиббии Тоҷикистон таъйир дода шавад;
- ба моддаи 16 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати давлатӣ» вобаста ба хориҷ кардани меъёрҳои таъбизӣ тағйирот ворид карда шавад;
- ислоҳот дар сохтори Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо таъя ба моддаи 1 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҷудо намудани соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ ҳамчун воҳиди алоҳида (вазорат ё кумитаи рушди иҷтимоӣ) мавриди омӯзиш қарор дода шавад.

Муҳиммияти масъалаҳои матраҳгардидаро ба роҳбарӣ гирифта, қори Форуми шашуми миллӣ оид ба волоияти қонунро дар Тоҷикистон, баланд арзёбӣ менамоем.

Боварӣ дорем, ки волоияти қонун бо рушди миллӣ алоқамандии зич дошта, амалӣ гардидани принципҳои қонуният дар сатҳи миллӣ барои инкишофи иқтисодии фарогиранда, инчунин рушди устувор ва татбиқи пурраи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд нақши муҳимро мебозад.